

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TEČNÝ SNĚHULÁK

Popis aktivity

Sestrojení obrazce podobného sněhulákovi do daného úhlu.

Předpokládané znalosti

Vlastnosti tečny ke kružnici, osa úhlu, stejnolehlost

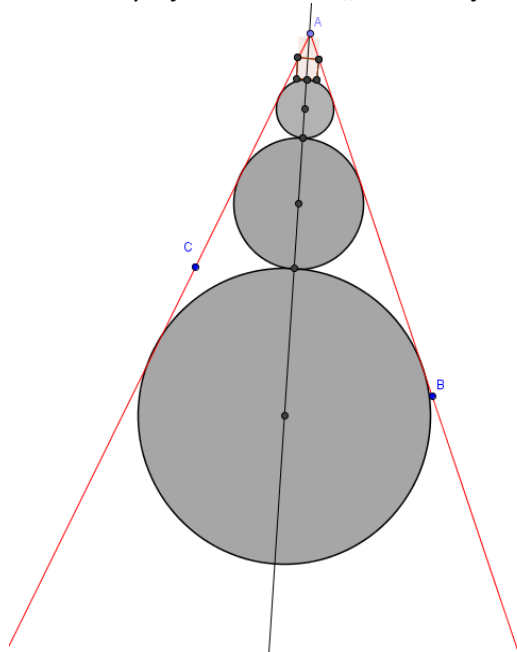
Potřebné pomůcky

Počítač s programem Geogebra, rýsovací pomůcky

Zadání

1. úkol

Sestrojte do daného úhlu CAB „sněhuláka“ podle obrázku. Části těla sněhuláka jsou kruhy, které se dotýkají ramen úhlu. „Klobouk“ je čtverec.

2. úkol

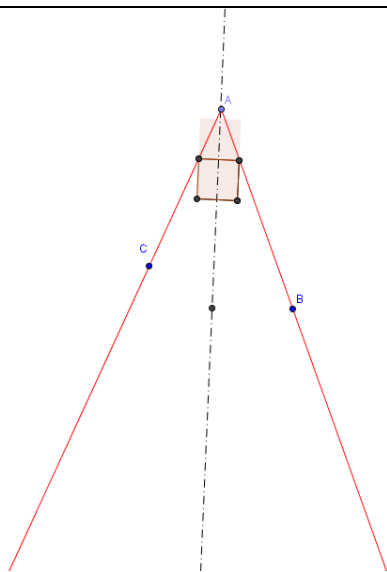
Je-li velikost úhlu CAB 60° , zjistěte, v jakém poměru jsou velikosti poloměrů tří kruhů na obrázku.

Možný postup řešení, metodické poznámky

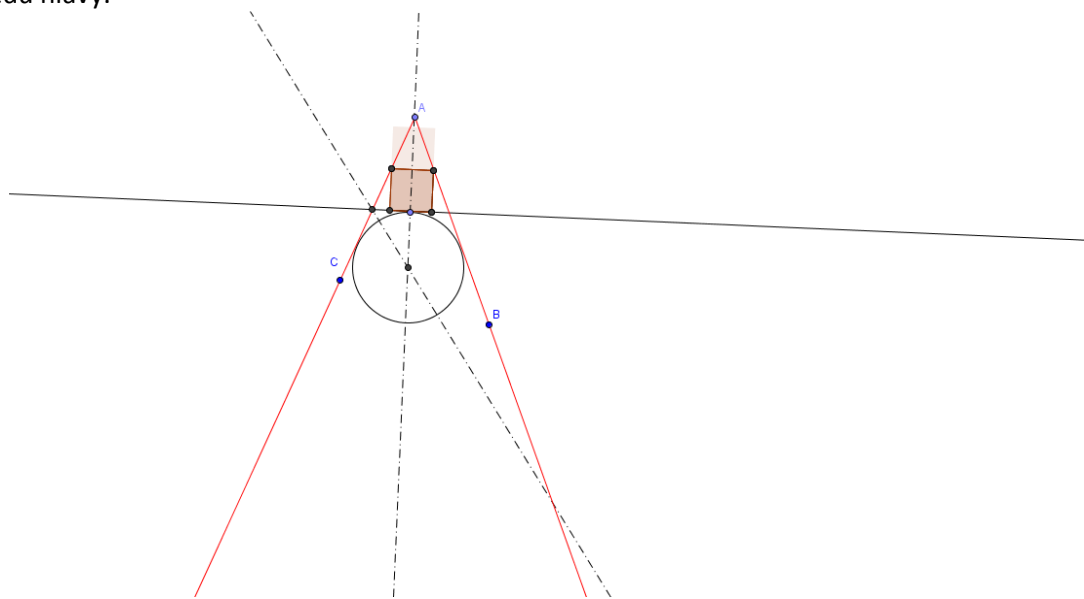
1. úkol

Při konstrukci je vhodné začít od „klobouku“. Sestrojte osu úhlu CAB . Na jednom rameni úhlu zvolte bod – vrchol čtverce. Jím vedte kolmici na osu úhlu, která protne druhé rameno v dalším vrcholu čtverce. Čtverec sestrojte směrem dovnitř úhlu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

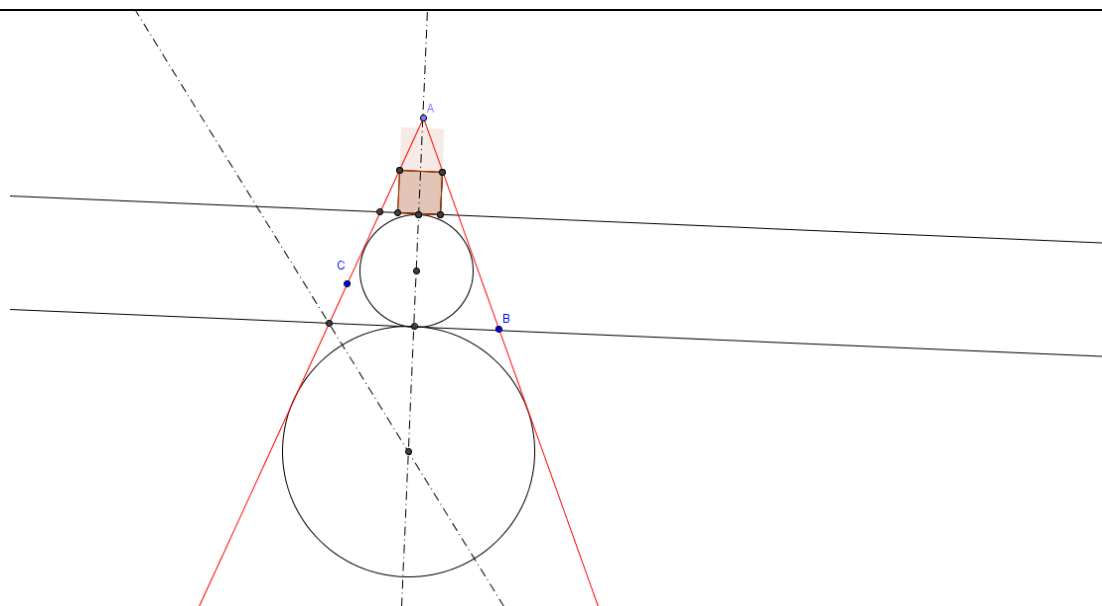

Hlavu sněhuláka tvoří kruh, jehož střed je na ose úhlu a který se dotýká spodní strany čtverce a zároveň obou ramen úhlu. Protáhněte spodní stranu čtverce a sestrojte osu úhlu, jehož jedno rameno leží v polopřímce AC a druhé obsahuje spodní stranu čtverce. Obě osy úhlů se protnou ve středu hlavy.

Tělo sněhuláka tvoří kruh, který se dotýká hlavy a ramen úhlu CAB. Konstrukce je obdobná jako u hlavy, opět využijeme osy úhlu.

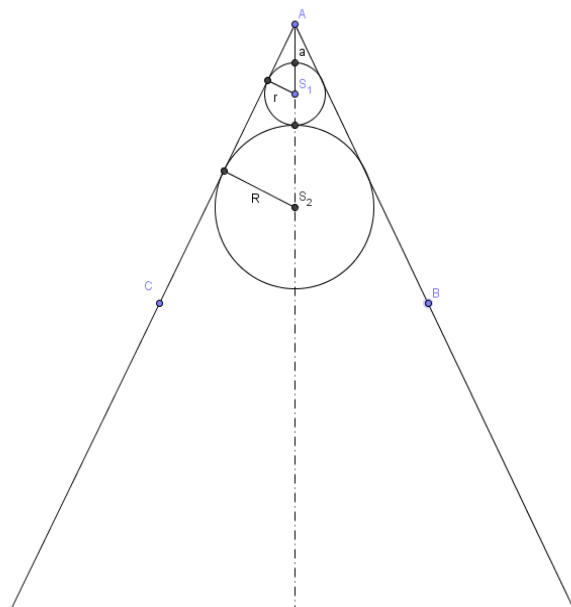
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Spodní část sněhuláka sestrojíme analogicky.

2. úkol

Všechny tři kružnice jsou stejnohlé a koeficient stejnohlosti mezi sousedními kružnicemi je $\frac{1}{2}$. Proto stačí pracovat s jednou dvojicí sousedních kružnic.

Označme úsečku AS_1 písmenem a . Platí: $\sin 30^\circ = \frac{r}{a} = \frac{1}{2}$, tedy $a = 2r$. Dále

$\sin 30^\circ = \frac{R}{a+r+R} = \frac{R}{3r+R} = \frac{1}{2}$, tedy $R = 3r$. Koeficient stejnohlosti je tedy 3.

Doplňkové aktivity

Ve 2. úkolu je možno měnit velikost úhlu.